

شیوازی وەرگرتنی پروانامه‌ی لیخورینی ئوتومبیل له ویلایهتی فیکتوریا رینوینی بو خاوهن پروانامه بیانییهکان

په‌یه‌ندی بکهن به VicRoads موه یان سه‌ردانی ناوه‌ندی خزمه‌تگوزاریی مشتهری VicRoads بکهن تاکو کاتیکی چاوپیکه‌وتن بو دهرکردنی پروانامه‌ی فیکتوریا یی رزیرف بکهن.

ئه‌گهر پروانامه‌ی ئیوه هی ولاتی بیت که له ریزبه‌ندی ناسراودا نییه، ئیوه ده‌بیت له‌ر تاقیکاریانه‌ی خوارموه‌دا دهرچن:

- تاقیکاریه‌کی کۆمپیوتهری زانیاری له‌سه‌ر یاساکانی رینوینی و لیخورین، و
- تاقیکاریه‌کی تیگه‌یشتن له‌مه‌ترسی (Hazard Perception Test) کۆمپیوتهری، و
- تاقیکاریه‌کی کرده‌وه‌یی لیخورینی ئوتومبیل له‌جاده‌دا.

ئه‌م تاقیکاریانه له‌ شوینی ناوه‌ندی خزمه‌تگوزاریی مشتهری VicRoads جیهه‌جی ده‌کریت و ده‌بیت له‌ پێشدا رزیرف بکرتن. ئیوه ده‌بیت له‌ ههر تاقیکاریه‌کدا، پێش چوون بو تاقیکاریی دواتر دهرچن. دهرمنجابه‌کانی تاقیکاریی بو 12 مانگ پرواداره. ئه‌گهر له‌ ماوه‌یه‌دا پروانامه‌یه‌ک دهرنه‌چیت، ده‌بیت دیسان له‌ تاقیکارییدا به‌شداری بکهن.

وه‌رگێرانی پروانامه

مۆله‌تیک لیخورینی نیوده‌وله‌تی وه‌کو وه‌رگێرانیکی له‌ پروانامه‌ی لیخورین قبول ده‌کریت.

ئه‌گهر ئیوه مؤله‌متان نه‌بیت و پروانامه‌ی ئیوه به‌ زمانیکی جگه له‌ ئینگلیزی بیت، ده‌بیت وه‌رگێرانیکی ئینگلیزی له‌گه‌ڵی بیت. تیچوونی وه‌رگێران به‌ ئه‌ستوی ئیوه بو‌خوتانه.

VicRoads ته‌نیا وه‌رگێرانی جیهه‌جی کراو له‌لایهن ئه‌و سه‌رچاوانه‌ی خوارموه قبول ده‌کات:

- وه‌رگێری پرواداری NAATI (له‌ ههر ئاستیکدا)، یان
- قونسوولخانه‌یه‌کی پتوه‌ندیار له‌ ئوسترالیا، یان
- وه‌رگێرانیکی فه‌رمی له‌ ولاتی سه‌ره‌کی.

ئه‌گهر ئیوه پروانامه‌که‌ی خوتان له‌گه‌ڵ نییه، ده‌توانن وینه‌یه‌کی سه‌ره‌کی یان وینه‌یه‌کی په‌سه‌ندکراوی نامیه‌ک له‌ په‌کیک له‌ سه‌رچاوانه‌ی خوارموه پێشکesh بکهن:

- به‌رپرسیانه‌ی دهرکردنی پروانامه له‌ ولاتتانه‌دا که زانیاریه‌کانی پروانامه‌که‌ی ئیوه په‌سه‌ند ده‌کهن، یان
- قونسوولخانه‌ی ئیوه که زانیاریه‌کانی پروانامه‌که‌ی ئیوه له‌گه‌ڵ دهرچوونی پروانامه له‌ ولاتتانه‌دا په‌سه‌ند ده‌کات

بو وه‌رگرتنی پروانامه و لیخورین له‌ ویلایهتی فیکتوریا، VicRoads ده‌بیت دلنیا ببیتوه که ئیوه یاساکانی لیخورین ده‌زانن و ده‌توانن ئوتومبیلیک به‌ دلنیاپه‌وه کۆنترۆل بکهن.

خاوه‌نه‌کانی فیزای کاتی

ئه‌گهر ئیوه به‌ فیزایه‌کی کاتی له‌ ویلایهتی فیکتوریا دان، ده‌توانن به‌ پروانامه‌ی بیانی خوتان (ده‌بیت هه‌مووکه‌یی و پروادار بیت) بو خولیکی بی سنوور لیخورن. پروانامه‌ی لیخورینی بیانی ئیوه ده‌بیت به‌ زمانی ئینگلیزی (یان له‌گه‌ڵ وه‌رگێر دراوه‌یه‌کی ئینگلیزی یان مؤله‌تی لیخورینی نیونه‌مه‌وه‌یی) بیت. ئه‌گهر ئیوه داوای پروانامه‌ی فیکتوریا یی بکهن، و له‌ تاقیکاریه‌ پتویه‌سه‌کاندا دهرچن پروانامه‌یه‌ک (سایه‌قی) بو ئیوه دهرده‌چیت، پاش ئه‌وه‌ پروانامه‌ی بیانی ئیوه چی‌تر بو لیخورین پروادار نابیت.

که‌سانی خاوه‌ن مؤله‌تی نیشه‌جی بوونی دایمی

ئه‌گهر ئیوه به‌ فیزایه‌کی دایمی له‌ ویلایهتی فیکتوریا دان، ده‌توانن به‌ پروانامه‌ی لیخورینی بیانی خوتان (ده‌بیت هه‌مووکه‌یی و پروادار بیت) لیخورن بو:

- شه‌ش مانگ له‌ ریکه‌وتی په‌که‌مین جاریکه‌وه که دینه‌ ناو ئوسترالیا (ئه‌گهر فیزای دایمی پێش هاتنه‌ناوی ئیوه بو ئوسترالیا دهرچووبیت)؛
- شه‌ش مانگ له‌ ریکه‌وتی دهرکردنی فیزای دایمی بو ئیوه (ئه‌گهر فیزای نیشه‌جی بوونی دایمی بو ئیوه له‌ ئوسترالیا دهرچووبیت).

پروانامه‌ی لیخورینی بیانی ئیوه ده‌بیت به‌ زمانی ئینگلیزی (یان له‌گه‌ڵ وه‌رگێرانی ئینگلیزی یان مؤله‌تی لیخورینی نیوده‌وله‌تی) بیت. ئه‌گهر ئیوه ده‌تانه‌ویت پاش شه‌ش مانگه‌که‌ دریزه به‌ لیخورین بدن، پتویه‌ستان ده‌بیت به‌ پروانامه‌یه‌کی لیخورین له‌ ویلایهتی فیکتوریا.

بو وه‌رگرتنی پروانامه‌ی فیکتوریا یی ئیوه ده‌بیت 18 سال ته‌مه‌نتان هه‌بیت.

وه‌رگرتنی پروانامه‌ی فیکتوریا یی

هه‌ندئ له‌ ولاتان خاوه‌ن ستانداردی پروانامه‌ی هاوشیوه‌ی ئوسترالیان. ئیوه ره‌نگه‌ بتوانن پروانامه‌ی بیانی خوتان بگورن به‌ نمونه‌ی فیکتوریا یی به‌ بی‌ ته‌یه‌راندنی تاقیکردنه‌وه، ئه‌گهر پروانامه‌ی ئیوه پروادار بیت یان پتر له‌ پینج سال له‌ ریکه‌وتی به‌سه‌رچوونی ته‌یه‌رانبیت. بو دیتنی ئه‌وه‌ی که ولاتی ئیوه له‌م ریزبه‌نده‌دا هه‌یه‌ یان نا سه‌ردانی ئه‌م مالپه‌ره بکهن:

vicroads.vic.gov.au/OverseasDriversLicences

تاقیکاریه‌کانی پروانامه

رزیرفی تاقیکاریه‌کان

- به ژماره‌ی 13 11 71 پهیوهندی بکهن.
- ئیوه ده‌بیت تیجورنی تاقیکاریی له کاتی رزیرفی کاتی چاوپیکه‌وتندا بدهن.
- نه‌گهر تاقیکاریی به زمانی ئیوه له به‌ردهست نه‌بیت و ئیوه پیویستتان به یارمه‌تی هه‌بیت، VicRoads هه‌ندئ وهرگیز به‌خۆرای دابین ده‌کات. بۆ ته‌رخان کردنی وهرگیز، سه‌ردانی ناوه‌ندی خزمه‌تگوزاریی مشتەری VicRoads بکهن.
- به‌پرەسی خزمه‌تگوزاریی مشتەری به ئیوه ده‌لێت که ده‌بیت چ شت‌گه‌لیک له‌گه‌ڵ خۆتان بۆ سه‌ر تاقیکاریی به‌ینن.

به‌شداریی کردن له تاقیکاریه‌کاندا

- ده‌خوله‌ک پێش ده‌سپێکردنی تاقیکاریی له شوێنه‌که‌دا هه‌بن.
- هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که وهران بۆ تاقیکاریی پیویستتان ده‌بیت له‌گه‌ڵ خۆتان بیانیه‌نن.
- نه‌گهر پیویست بوو بروانامه‌ی بیانی و وهرگیزانی ئه‌وه له‌گه‌ڵ خۆتان به‌ینن (به‌شی وهرگیزانی بروانامه له سه‌روه چاوپیکه‌ن).
- نه‌گهر دێر بگه‌ن یان به‌لگه‌نامه راسته‌کانتان له‌گه‌ڵ نه‌بیت ریگه‌تان پێ نادریت بۆ به‌شداریی کردن له تاقیکاریدا.

تاقیکاریه‌کی کۆمپیوتەری زانیاری له‌سه‌ر یاسا‌کانی

رینۆینی و لیخورین

بۆ ناماده‌ بوون بۆ تاقیکاریی ئیوه ده‌بیت په‌رتوکی رینۆینی لیخورین به‌ شیوه‌ی تاکه‌که‌سی (Road to Solo Driving) بخویننه‌وه و له‌گه‌ڵی ناسیاو بن که ده‌توانن ئه‌وه به‌ شیوه‌ی سه‌ر هێل له vicroads.vic.gov.au به‌ینن. په‌رتوکه‌که‌ به‌ زمانی ئینگلیزی، چینی (ماندارین)، قیبتنامی، تورکی و عه‌ره‌یی له به‌ردهست دایه.

ئهم تاقیکاریه به‌و زمانانه‌ی خواره‌وه له به‌ردهست دایه:

نالیانیایی	مه‌قدۆنی	سۆمالیایی
عه‌ره‌یی	فارسی	ئیسپانیایی
کامبۆجی	رووسی	تورکی
چینی	سیربی	قیبتنامی
ئینگلیزی	سینه‌هالی	

ئیوه ده‌توانن تاقیکاریه‌که‌ بۆ راهینان به‌ زمانی ئینگلیزی له vicroads.vic.gov.au جییه‌جی بکهن

تاقیکاریی زانیاری:

- زانیاریی ئیوه له‌سه‌ر یاسا‌کانی لیخورین و به‌پرەسایه‌تی‌ه‌کانی ئیوه وه‌کو لیخوری‌ک هه‌له‌سه‌نگینیت و به‌پێی په‌رتوکی رینۆینی لیخورین به‌ شیوه‌ی تاکه‌که‌سی (Road to Solo Driving) ده‌بیت.
- 32 په‌رسا‌ری هه‌یه و بۆ ده‌رچوون ئیوه ده‌بیت بۆ 78% یان زیاتر له په‌رسا‌ره‌کان وه‌لامی دروست به‌نه‌وه.

بۆ ده‌سته‌به‌ر کردنی زانیاریی زیاتر سه‌ردانی vicroads.vic.gov.au بکهن یان به‌ ژماره‌ی 13 11 71 پهیوهندی بکهن یان سه‌ردانی ناوه‌ندی خزمه‌تگوزاریی مشتەری VicRoads بکهن.

زانیاریه‌ پێشکه‌شکر او‌مکانی ناو ئهم په‌ر هیه له کاتی چاپدا راستن و ره‌نگه له داها‌توودا بگۆردرین.

تاقیکاریه‌کی تیگه‌ه‌شتن له مه‌ترسی (Hazard Perception Test)

تاقیکاریی تیگه‌ه‌شتن له مه‌ترسی

:(The Hazard Perception Test)

- دیاریکردن و دژکرده‌وه‌ی ئیوه سه‌بارت به بارو‌دۆخی قه‌ره‌ب‌الغی جیاواز له‌وانه دیکه‌ی نامیره‌کانی ها‌تو‌چۆ، ئه‌وانه‌ی به‌ پێ ده‌رۆن و دوو ته‌گه‌ره سواره‌کان هه‌له‌سه‌نگینیت.
- بریتیه‌یه له هه‌ندئ کورته‌ فیلم که له روانگه‌ی لیخوری‌که‌وه وهرگیزاوه. ئیوه ده‌بیت پێشان بدهن که نه‌گهر له جینی لیخوری‌که‌دا ده‌بوون چ کاتیک دژکرده‌ومتان پێشان ده‌دا (بۆ نموونه که‌مه‌کردنه‌وه‌ی خیزی یان ده‌سپێکردنی گه‌رانه‌وه).
- وه‌لامه‌کانی ئیوه له باری دلنیا‌یی‌وه لیکه‌درینه‌وه.
- ئیوه 45 خوله‌ک بۆ په‌ر کردنه‌وه‌ی تاقیکاریه‌که‌ ده‌رفه‌تتان هه‌یه.
- ئیوه ده‌توانن تاقیکاریی تیگه‌ه‌شتن له مه‌ترسی (The Hazard Perception Test) به‌ هه‌ر کام له‌و زمانانه‌ی ناما‌ژ پیکراو له سه‌روه وه‌لام به‌نه‌وه.

تاقیکاریه‌کی کرده‌وه‌یی لیخورین له جاده‌دا

تاقیکاریی لیخورین یارمه‌تی ده‌دات که توانایی ئیوه بۆ دلنیا لیخورین هه‌له‌سه‌نگیندریت. ئیوه ده‌بیت:

- به‌ بێ مه‌ترسی لیخورن
- ئۆتۆمبیله‌که‌ به‌ نه‌رمی کۆنترۆل بکهن
- له یاسا‌کانی رینۆینی په‌ر هوی بکهن
- له‌گه‌ڵ دیکه‌ی به‌کار هینه‌رانی ریگه‌که‌ هاوکاری بکهن

تاقیکاریی لیخورین:

- بریتیه‌یه له به‌شیک پێش-لیخورین و دوو قوناخی لیخورین
- ئیوه ته‌غیا کاتیک ده‌چنه قوناخی دووم که قوناخی په‌که‌متان سه‌رکه‌وتوانه تێپه‌ر اندبیت.
- قوناخی په‌که‌م بریتیه‌یه له 10 خوله‌ک لیخورین له قه‌ره‌ب‌الغی سووکدا. قوناخی دووم، بریتیه‌یه له 20 خوله‌ک لیخورین له بارو‌دۆخی قه‌ره‌ب‌الغی زیاتر.

حه‌تمه‌ن نه‌و بابه‌تانه‌ی خواره‌وتان له‌گه‌ڵ هه‌بیت:

- ژماره‌ی چاوپیکه‌وتنی خۆتان.
- بروانامه‌ی بیانی و وهرگیزانی ئه‌گه‌ر پیویسته (سه‌ردانی به‌شی وهرگیزانی بروانامه بکهن).
- ئۆتۆمبیلانی شیوا بۆ لیخورین (VicRoads بۆ تاقیکاریی ئۆتۆمبیل به‌ ئیوه نادات).
- په‌رده‌انی تیجورنه‌کانی مۆله‌ت.

پاش تاقیکاریی لیخورین

ئه‌فسه‌ری تاقیکاریی بروانامه به‌ ئیوه ده‌لێت که ده‌رچوون یان دۆراندووتانه.

پاش ده‌رچوون له تاقیکاریی لیخورین

ئیوه به‌ره‌و شوینیک بۆ وینه‌گرتن بۆ سه‌ر بروانامه‌که رینۆینی ده‌کرین. بروانامه‌که‌ی ئیوه له ریگای پۆست له ماوه‌ی نزیکه‌ی یه‌ک حه‌وته‌دا ده‌گاته ده‌ستتان. په‌راوه‌یه‌کی بروانامه‌ی لیخورین به‌ ئیوه ده‌دریت که ده‌توانن تا گه‌یشتنی بروانامه‌که‌ که‌لکی لیوه‌رگرن.

